

SCAN TO VERIFY
LAW DEPARTMENT
GOVERNMENT OF SINDH
www.sindhlaws.gov.pk

سنڌ ايڪٽ نمبر XIV مجريه 2006

SINDH ACT NO.XIV OF 2006

سنڌ معلومات جي آزادي ايڪٽ، 2006

THE SINDH FREEDOM OF INFORMATION
ACT, 2006

فهرست (CONTENTS)

تمهيد (Preamble)

دفعات (Sections)

1. مختصر عنوان ۽ شروعات

Short title and commencement

2. وصفون

Definitions

3. معلومات تائين پهچ کان انڪار نه ڪيو ويندو

Access to information not to be denied

4. رڪارڊ جي مرمت ۽ گڏ ڪرڻ

Maintenance and indexing records

5. رڪارڊز جي اشاعت ۽ دستيابي

Publication and availability of records

6. رڪارڊز جي ڪمپيوٽرائيزيشن

Computerization of records	7. پبلڪ رڪارڊ جو اعلان
Declaration of public record	8. مخصوص رڪارڊ خارج ڪرڻ
Exclusion of certain record	9. درخواست گذارن جي مدد جي ذميداري
Duty to assist requesters	10. عملدار جي مقرري
Designation of official	11. مقرر ڪيل عملدار جا ڪم
Functions of designated official	12. معلومات وغيره حاصل ڪرڻ لاءِ درخواستون
Application for obtaining information etc	13. معلومات جي انڪشاف کان چوٽ
Procedure for disposal of applications	14. درخواستن جي نيڪال لاءِ طريقيڪار
Exempt information from disclosure	15. عالمي لاڳاپا
International relations	16. قانون جي عملدار آمد لاءِ نقصانڪار انڪشاف
Disclosure harmful to law enforcement	17. رازداري ۽ ذاتي معلومات
Privacy and personal information	18. معاشي ۽ واپاري معاملو
Economic and commercial affairs	

19. محتسب اعلي ڏانهن وسيلو

Resources to the Ombudsman

20. غير سنجيده، پريشان ڪندڙ ۽ بدنيتي تي ٻڌل شڪايت خارج ڪرڻ

Dismissal of frivolous, vexatious and malicious complaint

21. ڏوهه

Offence

22. چوٽ

Indemnity

23. ايڪٽ ٻين قانونن جي توهين نه ڪندو

Act not be derogate other laws

24. رنڊڪون هٽائڻ جو اختيار

Power to remove difficulties

25. قاعدا جوڙڻ جو اختيار

Power to make rules

سنڌ ايڪٽ نمبر XIV مجريه 2006

SINDH ACT NO.XIV OF 2006

سنڌ معلومات جي آزادي ايڪٽ، 2006

THE SINDH FREEDOM OF
INFORMATION ACT, 2006

[27 دسمبر 2006]

ايڪٽ جنهن ذريعي شفافيت ۽ معلومات جي آزادي فراهم
ڪئي ويندي؛

تمهيد (Preamble) جيئن ته اهو ضروري ٿي پيو آهي ته شفافيت ۽ معلومات جي
آزادي فراهم ڪرڻ لاءِ اهو يقيني بڻايو وڃي ته سمورن
شهرين کي عوامي معلومات تائين بهتر پهچ فراهم ڪئي
وڃي ته جيئن حڪومت کي شهرين آڏو وڌيڪ جوابده بڻائي
سگهجي، ۽ لاڳاپيل معاملن لاءِ قدم کڻڻ ضروري ٿي پيو
آهي؛

ان کي هن ريت عمل ۾ آندو ويندو:

مختصر عنوان ۽
شروعات 1.(1) هن ايڪٽ کي سنڌ معلومات جي آزادي ايڪٽ،
2006 سڏيو ويندو.

Short title and
commencement 2.(2) اهو فوري طور لاڳو ٿيندو.

وصفون 2. هن ايڪٽ ۾ جيستائين ڪجهه مضمون ۽ مفهوم جي

- (a) ”درخواست گذار“ مطلب:
- (i). هڪ درخواست گذار، يا
- (ii). درخواست گذار لاءِ ان جي طرفان ڪم ڪندڙ
ڪو شخص:
- (b) ”شڪايت“ مطلب شڪايت گذار طرفان لکت ۾ ڪو
الزام:
- (i). جتي اهو درخواست گذار آهي ته غلط طريقي
عوامي اداري طرفان رڪارڊ تائين پهچ کان انڪار
ڪيو ويو آهي:
- (ii). جتي اهو درخواست گذار آهي ته سرڪاري اداري
جي تحويل يا ضابطي هيٺ سندس ذاتي رڪارڊ
تائين پهچ يا ان ۾ درستگي کان غلط طريقي
انڪار ڪيو ويو آهي:
- (iii). جتي اهو درخواست گذار آهي ته سندس طرفان
طلب ڪيل معلومات ڏيڻ ۾ سرڪاري اداري
طرفان غير ضروري دير ڪئي پئي وڃي:
- (c) ”مقرر ڪيل عملدار“ مطلب سرڪاري اداري طرفان
دفعہ 10 تحت مقرر ڪيل عملدار:
- (d) ”ملازم“ سرڪاري اداري جي سلسلي ۾ مطلب
سرڪاري اداري ۾ مستقل يا عارضي بنيادن تي
ملازمت تي رکيل شخص:
- (e) ”حڪومت“ مطلب سنڌ حڪومت:
- (f) ”محتسب اعليٰ“ مطلب صوبي سنڌ لاءِ آفيس جو قيام

ايڪٽ، 1991 جي دفعه 3 تحت مقرر ڪيل

محتسب اعليٰ؛

(g) ”بيان ڪيل“ مطلب هن ايڪٽ تحت جوڙيل قاعدن

موجب بيان ڪيل؛

(h) ”سرڪاري ادارو“ مطلب؛

(i) حڪومت جو ڪو کاتو يا حڪومت سان جڙيل

ڪو کاتو؛

(ii) صوبائي اسيمبلي جي سيڪريٽريٽ؛

(iii) ڪنهن بورڊ، ڪميشن، ڪائونسل جي ڪا

آفيس، يا صوبائي قانون تحت قائم ڪيل ڪو ٻيو

ادارو؛

(iv) ڪورٽس ۽ ٽربيونلن ۽

(i) ”رڪارڊ“ مطلب ڪنهن به طريقي جو رڪارڊ، پوءِ اهو

پرنٽ ۾ هجي يا لکت ۾ هجي ۽ جنهن ۾ شامل آهي

ڪو نقشو، ڊاياگرام، فوٽوگرافي، فلم، مائڪرو فلم،

جيڪو رڪارڊ رکندڙ سرڪاري اداري طرفان

سرڪاري مقصد لاءِ استعمال ڪيو ويندو هجي.

3.(1) جيستائين ڪجهه وقتي طور لاڳو ڪنهن ٻئي قانون

جي متضاد نه هجي ۽ هن ايڪٽ جي گنجائشن موجب

ڪنهن به درخواست گذار کي ڪنهن سرڪاري رڪارڊ

تائين پهچ کان انڪار نه ڪيو ويندو. سواءِ دفعه 15 ۾ ڄاڻايل

چوٽ جي.

(2) هن ايڪٽ جي هن ريت تشريح ڪئي ويندي:

(i) هن ايڪٽ جي مقصدن کي ترقي وٺرائڻ لاءِ ۽

(ii) معلومات جي پڌرائي ۾ فوري طور تي ۽ موزون

معلومات تائين پهچ
کان انڪار نه ڪيو
ويندو
Access to
information not
to be denied

	گهٽ ۾ گهٽ قيمت تي سهولت ڏيڻ ۽ هٿي وٺرائڻ.
رڪارڊ جي مرمت ۽ گڏ ڪرڻ Maintenance and indexing records	4. هن ايڪٽ جي گنجائشن ۽ قاعدن موجب هر سرڪاري ادارو اهو يقيني بڻائيندو ته سمورا رڪارڊز بهتر نموني سنڀاليا ويا آهن.
رڪارڊز جي اشاعت ۽ دستيابي Publication and availability of records	5. ايڪٽ ۽ ماتحت قانون سازي جهڙوڪ قاعدا ۽ ضابطا، نوٽيفڪيشنز باءِ لازم ۽ مينوئلز آرڊرز جن کي سنڌ صوبي ۾ قانون جي طاقت هجي اهي مڪمل طور شايع ڪيا ۽ موزون قيمت تي جوڳي تعداد ۾ آئوٽ ليٽس تي دستياب بڻايا ويندا ته جيئن آساني سان، گهٽ وقت خرچ ڪندي ۽ گهٽ مهانگي اگهه تي رسائي ڏئي سگهجي.
رڪارڊز جي ڪمپيوٽرائيزيشن Computerization of records	6. هر سرڪاري ادارو موزون وقت اندر ۽ موجود وسيلن موجب ڪوشش ڪندو ته هن ايڪٽ تحت جوڙيل رڪارڊز ڪمپيوٽرائزڊ ڪيا ويا آهن ۽ سڄي ملڪ ۾ نيٽ ورڪ ذريعي ملايا ويا آهن يا مختلف سرشتن ۾ ته جيئن اهڙن رڪارڊز تائين اٿارائيزڊ پهچ ڏئي سگهجي.
پبلڪ رڪارڊ جو اعلان Declaration of public record	7. دفعو 8 جي گنجائشن موجب سرڪاري ادارن جا هيٺيان رڪارڊ پبلڪ رڪارڊ اعلان ڪيا ويا آهن، يعني: a. حڪمت عمليون ۽ رهنمايون; b. ملڪيت جي حاصل ڪرڻ ۽ نيڪال ڪرڻ ۽ سرڪاري اداري طرفان پنهنجي ذميدارين جي ڪارڪردگي ۾ ڪيل خرچ بابت ٽرانزيڪشنز; c. سرڪاري اداري طرفان جاري ڪيل لائسنسز الاتمينٽس ۽ ٻين فاعدن ۽ مراعتن ۽ نيڪن ۽ معاهدن بابت معلومات.

مخصوص رڪارڊ
خارج ڪرڻ
Exclusion of
certain record

درخواست گذارن جي
مدد جي ذميداري
Duty to assist

- d. حتمي حڪم ۽ فيصلا بشمول عوام جي ميمبرن سان لاڳاپيل فيصلن جي؛ ۽
- e. ٻيو ڪورڪارڊ جيڪو حڪومت طرفان هن ايڪٽ جي مقصد لاءِ عوامي رڪارڊ ڄاڻايو ويو هجي.
8. دفعو 7 ۾ ڄاڻايل ڪجهه به سمورن سرڪاري ادارن جي هيٺين رڪارڊ تي لاڳو نه ٿيندو. يعني:
- (a) فائيلن تي نوٽنگ؛
- (b) ميٽنگ جا منتس؛
- (c) ڪو وچون مشورو يا سفارش؛
- (d) بئنڪنگ ڪمپنيز ۽ مالياتي ادارن جو انهن جي گراهڪن جي اڪائونٽس سان لاڳاپيل رڪارڊ؛
- (e) دفاعي فورسز دفاعي اوزارن سان لاڳاپيل رڪارڊ يا انهن سان جڙيل يا دفاع ۽ قومي سلامتي سان لاڳاپيل رڪارڊ؛
- (f) حڪومت طرفان ڳجهو ڄاڻايل رڪارڊ؛
- (g) ڪنهن فرد جي ذاتي راز سان لاڳاپيل رڪارڊ؛
- (h) سرڪاري اداري کي زباني يا ڳجهي شرط تحت نجى دستاويزن جو رڪارڊ فراهم ڪرڻ ته اهڙن ڪن دستاويزن ۾ موجود معلومات ٽئين شخص سامهون پڌري نه ڪئي ويندي؛ ۽
- (i) اهڙو ٻيو ڪورڪارڊ جيڪو حڪومت عوامي مفاد ۾ هن ايڪٽ جي دائره اختيار کان ٻاهر ڪري.
9. سرڪاري ادارو ضروري قدم کڻندو جيڪي هن ايڪٽ تحت ڪنهن درخواست گذار جي مدد ڪرڻ لاءِ بيان ڪيا ويا هجن.

requesters	
عملدار جي مقرري	10. (1) سرڪاري ادارو هڪ عملدار مقرر ڪندي ۽
Designation of official	جائائيندي جنهن کي هن ايڪٽ تحت درخواستون ڪيون وينديون. اهڙا عملدار عوام کي معلومات تائين آسان پهچ کي يقيني بڻائڻ لاءِ مقرر ڪيا ويندا.
	(2) اهڙو عملدار مقرر نه ڪرڻ جي صورت ۾ يا غير حاضري جي صورت ۾ يا مقرر ڪيل عملدار موجود نه هئڻ جي صورت ۾، سرڪاري اداري جو انچارج شخص مقرر ڪيل عملدار هوندو.
مقرر ڪيل عملدار جا	11. هن ايڪٽ جي گنجائشن ۽ ان تحت جوڙين قاعدن ۽
ڪم	حڪومت جي هدايتن موجب، جيڪڏهن ڪي هجن، مقرر
Functions of designated official	ڪيل عملدار ڪنهن عوامي رڪارڊ ۾ شامل معلومات فراهم ڪندو يا جيئن معاملو هجي، اهڙي ڪنهن رڪارڊ جي نقل فراهم ڪندو.
معلومات وغيره حاصل	12. (1) ذيلي دفعو (2) موجب، پاڪستان جو ڪو به شهري
ڪرڻ لاءِ درخواستون	مقرر ڪيل عملدار کي اهڙيءَ ريت درخواست ڏئي سگهي ٿو
Application for obtaining information etc	جيئن بيان ڪيو ويو هجي ۽ پنهنجي درخواست سان گڏ ضروري تفصيل، اهڙي في ادا ڪندو ۽ اهڙي وقت تي جيئن بيان ڪيو ويو هجي.
	(2) ذيلي دفعو (1) ۾ شامل ڪجهه به اهڙي عوامي رڪارڊ تي لاڳو نه ٿيندو جيڪو سرڪاري گزيت ۾ شايع ڪيو ويو هجي يا وڪري لاءِ پيش ڪيل ڪتاب جي صورت ۾ شايع ڪيو ويو هجي.
معلومات جي	13. (1) ذيلي دفعو (2) موجب دفعو 12 تحت درخواست ملڻ
انڪشاف کان چوٽ	تي مقرر ڪيل عملدار درخواست ملڻ جي ايڪويهه ڏينهن

Procedure for
disposal of
applications

اندر درخواست گذار کي گهربل معلومات فراهم ڪندو يا جيئن معاملو هجي ڪنهن عوامي رڪارڊ جي معلومات جو نقل فراهم ڪندو يا جيئن معاملو هجي، ڪنهن عوامي رڪارڊ جي نقل فراهم ڪندو.

(2) ان صورت ۾ ته مقرر ڪيل عملدار جو خيال آهي ته:
(a) درخواست ان طريقي ناهي، جنهن طريقي بيان ڪئي وئي آهي؛

(b) درخواست ۾ ضروري تفصيل ناهن ڏنا ويا يا اهڙي في ادا ناهي ڪئي وئي، جيڪا بيان ڪئي وئي آهي؛
(c) درخواست گذار کي اهڙي معلومات حاصل ڪرڻ جو حق ناهي؛

(d) گهربل معلومات، يا جيئن معاملو هجي، گهربل رڪارڊ دفعه 7 تحت عوامي رڪارڊ نه آهي؛
(e) گهربل معلومات يا، جيئن معاملو هجي، گهربل رڪارڊ دفعه 8 تحت شامل نه ڪيل رڪارڊ آهي،

اهو پنهنجو فيصلو لکت ۾ رڪارڊ ڪندو ۽ درخواست گذار کي درخواست ملڻ جي ايڪويهه ڏينهن اندر اهڙي فيصلي بابت آگاهه ڪيو ويندو.

(3) معلومات يا ذيلي دفعه (1) تحت درخواست گذار کي فراهم ڪيل ڪنهن عوامي رڪارڊ جي نقل هيٺان هڪ سرٽيفڪيٽ هوندو ته معلومات درست آهي يا، جيئن معاملو هجي، نقل اهڙي عوامي رڪارڊ جي سڄي نقل آهي، ۽ اهڙي سرٽيفڪيٽ تي مقرر ڪيل عملدار طرفان تاريخ لڳائي ۽ صحيح ڪئي ويندي.

14. هن ايڪٽ جي گنجائشن موجب سرڪاري اداري کان درخواستن جي نيڪال

لائي طريقڪار Exempt information from disclosure	چوٽ ڏنل معلومات پڌري ڪرڻ جي گهر نه ڪئي ويندي.
عالمي لاڳاپا International relations	15. (1) معلومات جي پڌرائي کي چوٽ حاصل هوندي جيڪڏهن ان جي پڌرائي پاڪستان جي عالمي لاڳاپن جي مفاد کي وڌو ۽ مستقل نقصان پهچائيندي هجي. (2) هن دفعي ۾ ”عالمي لاڳاپا“ مطلب لاڳاپا پاڪستان ۽: (a) ڪنهن ٻي پرڏيهي رياست جي حڪومت؛ يا (b) ڪا تنظيم جنهن جون ميمبرز رڳو رياستون هجن.
قانون جي عملدار آمد لائي نقصانڪار انڪشاف Disclosure harmful to law enforcement	16. معلومات کي چوٽ حاصل هوندي جيڪڏهن ان جي پڌرائي: (a) جي نتيجي ۾ ڪوڏوهه ٿئي؛ (b) مخصوص ڪيس ۾ تحويل، تحفظ، جاچ يا انڪوائري کي نقصان پهچائي؛ (c) معلومات جي راز ۾ رکيل ذريعي جي سڃاڻپ پڌري ڪري؛ (d) قانوني تحويل مان فرار ٿيڻ ۾ سهولت فراهم ڪري؛ ۽ (e) ڪنهن ملڪيت يا سسٽم جي سڪيورٽي کي نقصان پهچائي، بشمول هڪ عمارت، گاڏي، ڪمپيوٽر سسٽم يا ڪمونيڪيشنز سسٽم جي.
رازداري ۽ ذاتي معلومات Privacy and	17. معلومات کي چوٽ حاصل آهي جيڪڏهن هن ايڪٽ تحت ان جي پڌرائي سان درخواست گذار کانسواءِ ڪنهن ٻئي نامياري فرد (بشمول هڪ فوتي فرد) جي ذاتيات ۾ دخل

personal information	اندازي ٿئي ٿي.
معاشي ۽ واپاري معاملو Economic and commercial affairs	18. معلومات کي چوٽ حاصل آهي جيڪڏهن ۽ تيستائين جيستائين ان جي پڌرائي: (a) تجويز ڪيل تعارف جي اڳواٽ پڌرائي، ڪنهن ٽيڪس، ڊيوٽي، وياج جي ملهه، مٿس ٿيڻ جي ملهه جي تبديلي جي ختم ڪرڻ يا ڪنهن ٻئي اڪنامڪ مئنيجمينٽ جي لاڳو ڪرڻ جي نتيجي ۾ معيشت کي وڌو ۽ مستقل نقصان پهچائي سگهي؛ (b) ڪنهن شخص کي ٽيڪس جي سلسلي ۾ غير مناسب فائدو ڏيڻ جي نتيجي ۾ سرڪاري اداري جي مالي مفاد کي مستقل نقصان پهچائي سگهي ٿو جيڪو اهو شخص سرڪاري اداري ۾ داخل ٿي ملڪيت جي حاصل ڪرڻ يا نيڪال يا شين يا خدمتن جي فراهمي ۾ حاصل ڪري سگهي ٿو؛ يا (c) سرڪاري اداري جي حريف کي معلومات پڌري ڪرڻ، جيڪو سرڪاري اداري جي قانوني واپاري سرگرمين کي مستقل نقصان پهچائي سگهي ٿو.
محتسب اعليٰ ڏانهن وسيلو Resources to the Ombudsman	19. (1) جيڪڏهن درخواست گذار کي معلومات فراهم نٿي ڪئي وڃي يا دفعو 7 تحت عوامي رڪارڊ اعلان ڪيل رڪارڊ جي نقل بيان ڪيل وقت اندر فراهم نٿي ڪئي وڃي يا مقرر ڪيل عملدار اهڙي معلومات ڏيڻ کان انڪار ڪري ٿو يا جيئن معاملو هجي، اهڙي رڪارڊ جي نقل ڏيڻ کان انڪار ڪري ٿو اهڙي بنياد تي ته درخواست گذار کي اهڙي معلومات يا اهڙي رڪارڊ جي نقل حاصل ڪرڻ جو

حق نه آهي، ته درخواست گذار اهڙي معلومات، يا جيئن معاملو هجي، اهڙو رڪارڊ ڏيڻ لاءِ بيان ڪيل وقت جي آخري تاريخ جي تيهن ڏينهن اندر يا مقرر عملدار طرفان اهڙي معلومات يا اهڙي رڪارڊ جي نقل ڏيڻ کان انڪار جي زباني حڪم جي تيهن ڏينهن اندر سرڪاري اداري جي سربراه وٽ شڪايت داخل ڪري سگهي ٿو ۽ سندس طرفان بيان ڪيل وقت اندر گهربل معلومات حاصل ڪرڻ ۾ ناڪامي تي محتسب اعليٰ وٽ شڪايت داخل ڪري سگهي ٿو.

(2) محتسب اعليٰ درخواست گذار ۽ مقرر ڪيل عملدار کي ٻڌڻ کانپوءِ مقرر ڪيل عملدار کي معلومات ڏيڻ، يا جيئن معاملو هجي رڪارڊ جي نقل ڏيڻ جي هدايت ڪري سگهي ٿو يا شڪايت رد ڪري سگهي ٿو.

20. جتي داخل ڪيل شڪايت بدني تي ٻڌل، غير سنجيده ۽ پریشان سنجيده ۽ پریشان ڪندڙ هجي، شڪايت محتسب اعليٰ طرفان رد ڪئي ويندي ۽ شڪايت گذار تي ڏنڊ مڙهيو ويندو جيڪو ڏهه هزار رپين کان وڌيڪ نه هوندو.

غير سنجيده، پریشان ڪندڙ ۽ بدني تي ٻڌل شڪايت خارج ڪرڻ

Dismissal of frivolous, vexatious and malicious complaint

21. ڪو شخص رڪارڊ ضايع ڪري ٿو، جيڪو ضايع ڪرڻ وقت ڪنهن درخواست يا شڪايت جو مضمون هيو ان جي پڌرائي کان بچائڻ جي ارادي سان ته هن ايڪٽ

ڏوهه Offence

	تحت قيد جي سزا لائق ڏوهه ڪري ٿو جنهن جو مدو ٻن سالن کان وڌيڪ نه هوندو. يا ڏنڊ يا ٻئي گڏ.
چوٽ Indemnity	22. هن ايڪٽ يا ان تحت جوڙيل ڪن قاعدن تحت سٺي نيت سان ڪجهه ڪرڻ يا ڪجهه ڪرڻ جي ارادي تي ڪنهن شخص خلاف ڪو مقدمو ڪيس يا ٻي قانوني ڪارروائي نه ڪئي ويندي.
ايڪٽ ٻين قانونن جي توهين نه ڪندو Act not be derogate other laws	23. هن ايڪٽ جون گنجائشون اضافي هونديون ۽ وقتي طور لاڳو ڪنهن ٻئي قانون سان ٽڪراءَ ۾ نه هونديون.
رنڊڪون هٽائڻ جو اختيار Power to remove difficulties	24. جيڪڏهن هن ايڪٽ جي گنجائش ڪي موثر بڻائڻ ۾ ڪا رڪاوٽ پيش اچي ٿي، حڪومت سرڪاري گزيت ۾ اهڙو حڪم ڪري سگهي ٿي، جيڪو هن ايڪٽ جي گنجائش سان ٽڪراءَ ۾ نه هوندو ۽ رڪاوٽ هٽائڻ لاءِ لازمي ۽ ضروري هوندو.
قاعدا جوڙڻ جو اختيار Power to make rules	25. (1) حڪومت سرڪاري گزيت ۾ نوٽيفڪيشن ذريعي هن ايڪٽ جا مقصد حاصل ڪرڻ لاءِ قاعدا جوڙي سگهي ٿي. (2) خاص طور تي ۽ مٿي ڄاڻايل اختيارن جي عام حيثيت سان تضاد کانسواءِ، اهڙا قاعدا فراهم ڪن ٿا: (a) معلومات حاصل ڪرڻ ۽ عوامي رڪارڊ جي نقل لاءِ واجب الادا في؛ (b) معلومات ۽ عوامي رڪارڊ جي نقل حاصل ڪرڻ لاءِ درخواست جو طريقو.

(C) طريقو جنهن تحت عوامي رڪارڊ مان معلومات
فراهم ڪئي ويندي.

نوٽ: ايڪٽ جو مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ
آهي جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي.